

VLADA CRNE GORE

Podgorica, 24.06.2022. godine

Ministarstvo javne uprave

Predmet: Javni poziv za konsultovanje zainteresovane javnosti o Operativnom timu za sprovođenje inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu u Crnoj Gori

Shodno Javnom pozivu Ministarstva javne uprave, navedenom u predmetu ovog dokumenta, dostavljam određene predloge i komentare.

Na prvom mjestu, Odluku o obrazovanju i sastavu operativnog tima partnerstva za otvorenu upravu treba prilagoditi novoj Uredbi o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, s obzirom da su određena ministarstva prestala da postoje dok su neka nova formirana.

Kada je riječ o sastavu Operativnog tima, pomenutu Odluku je neophodno u određenom dijelu izmjeniti i dopuniti. Naime, s obzirom da je rukovodilac Operativnog tima ministar javne uprave, njegov zamjenik bi trebao biti jedan od predstavnika nevladinih organizacija u operativnom timu. Dio ovog tima bi trebao biti predstavnik Zajednice opština Crne Gore, s obzirom da se dio mjera iz akcionog plana može ticati i njih.

Kada govorimo o izradi novog Nacionalnog akcionog plana za period 2022-2024, smatram da bi u njegovu izradu bilo neophodno uključiti sve zainteresovane predstavnike civilnog društva kroz organizovanje radionica/okruglih stolova u sjevernoj, južnoj i centralnoj regiji Crne Gore. Pomenute događaje bi organizovao Operativni tim, koji bi se mogao podijeliti u tri grupe koje bi prisustvovala sastancima u tri navedene regije, a sve u cilju veće efikasnosti. Na ovim događajima bi zainteresovani predstavnici civilnog društva imali priliku da daju svoje predloge za koje smatraju da trebaju biti dio novog Nacionalnog akcionog plana. Na kraju, članovi Operativnog tima bi obradili sve dobijene predloge i kandidovali bi ih na sjednici Operativnog tima na kojoj bi se radilo na Nacionalnom akcionom planu.

Na isti način bi Privredna komora Crne Gore trebala organizovati skupove sa privrednicima u Crnoj Gori.

Na ovaj način bi se na najdirektniji mogući način uključio najveći dio zainteresovane javnosti u kokreiranje Nacionalnog akcionog plana za period 2022-2024, što predstavlja trenutno najznačajniju obavezu Crne Gore kao članice Partnerstva za otvorenu upravu.

Operativni tim bi trebao periodično, možda je najbolje kvartalno, upoznavati javnost sa stepenom realizacije mjera iz Nacionalnog akcionog plana za period 2022-2024, kao i sa razlozima kašnjenja pri realizaciji određenih mjera.

Sjednice Operativnog tima bi po pravilu trebale biti otvorene za javnost.

Predlog mjera za Nacionalni akcioni plan za period 2022-2024

1. Kada govorimo o transparentnosti, postoji prostor da rad Sudskog i Tužilačkog savjeta bude transparentniji, a s obzirom na njihov specifičan položaj u sistemu, jedna od mjera Akcionog plana bi se mogla ticati Ministarstva pravde u smislu da stvori prostorne i tehničke uslove za rad ova dva savjeta. Takođe, jedna od mjera bi se mogla ticati i potrebe da se stvore tehnički uslovi da se sjednice ovih savjeta prenose na YouTube kanalu, što bi značilo da sva zainteresovana javnost može imati uvid u rad ovih tijela.
2. Sajtovi opština bi trebali biti unaprijeđeni, možda čak i da svi budu kreirani po istom principu i jednostavni za korišćenje. Sjednice lokalnih parlamenata bi morale biti javne. Građani bi morali imati mogućnost da barem preko YouTube kanala prate sjednice lokalnih parlamenata i tim putem se informišu o radu svojih predstavnika. Ukoliko postoji mogućnost, lokalni javni emiteri bi mogli da u svoje programske šeme uvrste prenos sa sjednica lokalnih parlamenata.
3. Neophodno je u narednom periodu raditi na afirmaciji mjesnih zajednica. Podsjećam na član 154 Zakona o lokalnoj samoupravi, koji glasi: „U mjesnoj zajednici građani odlučuju i učestvuju u odlučivanju o ostvarivanju lokalnih potreba i interesa u oblastima: uređivanja naselja, stanovanja, zaštite potrošača, kulture, fizičke kulture, zaštite i unaprjeđivanja životne sredine, kao i drugim oblastima života i rada, u skladu sa statutom.“ Rijetki su primjeri mjesnih zajednica koje funkcionišu u duhu i suštini ove norme. S obzirom da to može predstavljati jedan oblik direktne demokratije gdje građani mogu direktno da utiču na dešavanja u svojoj mjesnoj zajednici, a samim tim i u opštini, mišljenja sam da što više treba afirmisati institut mjesne samouprave. Zakon o lokalnoj samoupravi predviđa modele neposrednog učešća građana u izjašnjavanju i odlučivanju, te s tim u vezi smatram da bi mjesne zajednice trebale imati značajnu ulogu u afirmaciji ovih mehanizama.
4. Usvajanje Zakona o slobodnom pristupu informacijama bi moralo biti na vrhu spiska prioriteta, jer on predstavlja jedan veoma značajan alat u rukama građana i predstavnika civilnog društva.
5. Analiza funkcionalnosti i efikasnosti postojećih e-alata koje bi građani trebali da koriste kao korisne servise. Treba utvrditi koliko građana koristi e-servise koji su im na raspolaganju, kao i zbog čega se pojedini među njima slabo ili nikako ne koriste. Neophodno je utvrditi da li pomenute servise treba unaprijediti jer trenutno ne odgovaraju svrsi radi koje su napravljeni.

U ovom dokumentu smo naveli samo nekoliko široko postavljenih mjera koje bi u određenoj formi trebale biti dio Nacionalnog akcionog plana za period 2022-2024, a detaljno razrađene mjere i aktivnosti ćemo dostaviti prilikom izrade pomenutog plana.

Pavle Ćupić, pravni savjetnik

